

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับประเทศพัฒนาแล้ว โดยมุ่งเน้นมายังภาคอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน และได้มีการชักชวนให้ผู้ลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนด้านอุตสาหกรรมในประเทศไทย โดยการให้สิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ จากการส่งเสริมการลงทุนและการจัดสร้างนิคมอุตสาหกรรมขึ้นในส่วนของภูมิภาคเพื่อรองรับการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการเปิดรับนโยบายการค้าเสรี และเสรีทางการเงิน ทำให้มีเงินลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยทั้งในรูปของการลงทุนในหลักทรัพย์ การให้กู้ยืม การลงทุนในภาคอุตสาหกรรม และภาคอสังหาริมทรัพย์ ส่งผลให้มูลค่าของหลักทรัพย์มีราคาเพิ่มสูงขึ้น ประชาชนชั้นกลางของประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้นมีการขยายสินเชื่อเพื่อการบริโภค การนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย และในส่วนของภาครัฐเองก็มีการลงทุนในโครงการสาธารณูปโภคขนาดใหญ่จำนวนมาก เช่น โครงการก่อสร้างและการขยายถนน ส่งผลให้ธุรกิจภาคการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการใช้จ่ายทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนในปริมาณสูง

ภาครัฐบาลและภาคเอกชนก็มีการก่อหนี้ในรูปของเงินสกุลบาทและเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งบางส่วนเป็นภาระหนี้สินที่เกินความจำเป็น โดยส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการให้สินเชื่อที่ขาดความระมัดระวังของสถาบันการเงิน จนเกิดการเก็งกำไรจากค่าเงินสกุลบาทจากผู้ลงทุนต่างชาติ ส่งผลให้รัฐบาลต้องนำเงินทุนสำรองระหว่างประเทศเข้าไปรักษาเสถียรภาพของค่าเงินสกุลบาท และสูญเสียเงินทุนสำรองระหว่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้ต่างประเทศขาดความมั่นใจในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และนำเงินลงทุนออกไปจากประเทศ จากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นจุดที่ทำให้รัฐบาลตัดสินใจเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบบตะกร้าเงิน (Basket of Currency) เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบจัดการได้ (Managed Float) ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 และขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund, IMF) ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2542)

จากวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต ภาคการก่อสร้าง ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจบริการ ซึ่งประสบปัญหารายได้ที่ลดต่ำลงการขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน จนต้องมีการปลดพนักงานเพื่อรักษาสภาพคล่องของบริษัท หรือบางธุรกิจ

ต้องปิดกิจการทำให้พนักงานที่มีรายได้จากเงินเดือนประจำและจากการจ้างงาน ซึ่งใช้สินเชื่อบุคคล
 สินเชื่อเคหะ หรือสินเชื่อเช่าซื้อสินทรัพย์อื่นๆ กับสถาบันการเงินต้องประสบปัญหาการขาดเงิน
 หมุนเวียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และขาดเงินสดที่จะชำระเงินงวดให้กับสถาบันการเงิน ส่งผลให้
 ยอดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing loan : NPL) เพิ่มขึ้น ทำให้สถาบันการเงิน เช่น
 ธนาคารพาณิชย์ บรรษัทเงินทุน หรือสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การดูแลของภาครัฐ เช่น ธนาคาร
 ออการสงเคราะห์ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ต่างได้รับผลกระทบจากการเกิดหนี้ที่ไม่
 ก่อให้เกิดรายได้อย่างทั่วถึง จากเหตุการณ์นี้ ธนาคารออมสินจึงได้กำหนดแผนปฏิบัติงานสินเชื่อ
 เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจจำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการธนาคารประชาชน เพื่อให้เกิดการ
 ประกอบอาชีพของกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพค้าขายให้มีเงินทุนหมุนเวียน โครงการพัฒนาอาชีพ
 ของข้าราชการครู ทหาร โดยมีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบให้มา
 รวมกันเพียงแห่งเดียวและกำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่ตลอดอายุ (รายงานประจำปีธนาคารออมสิน,
 2548)

การเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อย่างรวดเร็ว เป็นผลเนื่องมาจากปัจจัยเสี่ยง
 ภายนอก ที่มาจากการเปลี่ยนแปลงของระบบการเงิน ระบบเศรษฐกิจที่ทำให้ลูกหนี้ได้รับ
 ผลกระทบเนื่องจากรายได้จากการประกอบอาชีพไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในปัจจุบันทำให้เกิดภาวะ
 ในด้านค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว สำหรับปัจจัยเสี่ยงภายในนั้นเกิดจากการที่สถาบันการเงิน
 พิจารณาการอนุมัติสินเชื่อไม่รัดกุมเพียงพอการวิเคราะห์สินเชื่อไม่ได้ตั้งอยู่ในเกณฑ์ของความเสี่ยง
 ที่สถาบันการเงินรับได้ ซึ่งสืบเนื่องจากสภาวะการแข่งขันของตลาดที่มีความรุนแรง การให้สินเชื่อ
 ด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นประเภทสินเชื่อที่สถาบันการเงินได้รับผลเสียหายมากที่สุด ปัจจุบันสถาบัน
 การเงินภายในประเทศมียอดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan: NPL) จำนวน
 477,071.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.16 ของจำนวนเงินสินเชื่อทั้งหมด (ข้อมูล NPL สินเชื่อ
 บุคคลจำแนกตามกลุ่มสถาบันการเงินประจำไตรมาสที่ 3, 2541)

ในปี 2547 ธนาคารออมสินมียอดสินเชื่อรวมทั้งสิ้น 346,316.69 ล้านบาท และมียอดหนี้ที่ไม่
 ก่อให้เกิดรายได้รวม 8,857.58 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.55 ของสินเชื่อรวม (รายงานประจำปี,
 2548) สำหรับแหล่งข้อมูลที่ทำการศึกษาเขตบริการสินเชื่อเชียงใหม่ 1 และเขตบริการสินเชื่อ
 เชียงใหม่ 2 ไตรมาสที่ 2 ปี 2549 มียอดสินเชื่อรวมทั้งสิ้น 12,548.92 ล้านบาท และมียอดหนี้ที่ไม่
 ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 966.07 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 7.69 ของสินเชื่อรวม (ผลการดำเนินงาน
 ไตรมาสที่ 3.ธนาคารออมสินภาค 7.2549)

การเกิดหนี้ค้างชำระของธนาคารออมสินที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2540 จนถึงปัจจุบัน ทำให้คณะกรรมการธนาคารออมสิน ได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีปฏิบัติในการให้สินเชื่อ ในส่วนของการติดตามหนี้และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ พร้อมทั้งให้นโยบายการ

ปฏิบัติงานปรับลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ 1-6 เดือนให้พนักงานที่ปฏิบัติงาน ณ สาขาของธนาคารออมสินดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อช่วยให้ลูกหนี้ของธนาคารสามารถประกอบอาชีพของตนเองต่อไปได้ และมีความสามารถชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารได้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้จึงเป็นกระบวนการที่เจ้าหนี้ (ในที่นี้หมายถึงธนาคาร) และลูกหนี้ (ในที่นี้หมายถึงผู้กู้สินเชื่อประเภทต่างๆ) สมควรใจแก่ใจปัญหาภาระหนี้ร่วมกันโดยไม่จำกัดวงเงินหนี้ที่จะตกลงกันระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ วัตถุประสงค์ของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ในขณะที่เดียวกันเจ้าหนี้สถาบันการเงินมีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด เพื่อเปลี่ยนสภาพหนี้ที่ค้างชำระกลับมาเป็นหนี้ที่สามารถชำระได้ตามระบบของธนาคาร

ดังนั้น การศึกษาถึงความคิดเห็นของพนักงานสินเชื่อสาขาที่มีต่อนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารออมสิน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารและสามารถลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan: NPL) ลงได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของพนักงานสินเชื่อสาขา ที่มีต่อนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารออมสิน
2. เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามแนวทางของธนาคารออมสินประสบความสำเร็จ

นิยามคำศัพท์ในการศึกษา

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกรู้สึกของพนักงานสินเชื่อของธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อวิธีการปฏิบัติตามแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารออมสิน

พนักงาน หมายถึง พนักงานผู้ปฏิบัติงานด้านสินเชื่อในระดับบริหาร ตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการ และพนักงานปฏิบัติการระดับ 4-7 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่ 1 และธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่ 2 และสาขาในพื้นที่การดูแลของเขตเชียงใหม่ 1 และเขตเชียงใหม่ 2

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หมายถึง การร่วมมือกันในการเจรจาระหว่างเจ้าหนี้สถาบันการเงินผู้ให้ยืม กับลูกหนี้ ซึ่งเป็นผู้กู้ยืมในการแก้ไขปัญหาหนี้ระหว่างกันเพื่อให้เจ้าหนี้สถาบันการเงินได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด และลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของพนักงานสินเชื่อที่ปฏิบัติงานในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ต่อการปฏิบัติตามแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารออมสิน รวมถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จและปัญหาในการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้
2. เพื่อให้ธนาคารออมสินสามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้เป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและประสบความสำเร็จดียิ่งขึ้น